

Nr 175.

Av herr **Granath** och herr **Eriksson, Carl**, om beredande av *lättnader beträffande förräntning och amortering av lån ur fiskerilånefonden.*

Efter beslut av 1891 års riksdag inrättades fonden för fiskerinäringens befrämjande. Från fonden utlämnas genom förmedling av hushållningssällskap eller landsting låneunderstöd för anskaffande av fiskebåtar, motorer för sådana båtar eller andra smärre inrättningar för tillgodogörande eller förädling av fiskets produkter eller för utförande av fiskodling. Beviljat lån skall återbetalas inom högst 10 år med lika kapitalbelopp varje år jämte upplupen ränta. Räntesatsen är 3,6 % å det utlånta kapitalet samt 6 % å till amortering förfallet belopp, som icke i föreskriven tid inbetalas. Som säkerhet för lån lämna låntagare inteckning i båtar och personlig borgen.

För kalenderåret 1933 hava jämlikt Kungl. Maj:ts beslut utlämnats lån till sammanlagt 1 200 000 kr., varav 800 000 kr. inom Göteborgs och Bohus län samt 400 000 kr. inom övriga län.

Hittills har amortering och beräntning av lån från sagda fond i stort sett försiggått normalt och inga nämnvärda förluster för statsverket har förekommit. Emellertid synas för närvarande utsikterna för fiskarna att fullgöra sin förbindelser till fonden mycket mörka. Så gott som allt fiske vid rikets kuster eller till havs har under senare tider av olika anledningar givit ringa ekonomiskt utbyte. Särskilt har fisket på Västkusten och i de norrländska länen lämnat mycket liten nettoavkastning.

Med oro och bekymmer motse dessa havets modiga arbetare framtiden. För många av dem torde den årliga arbetsinkomsten under senare tid hålla sig omkring den låga summan av 400—600 kronor, av vilken inkomst vissa nödiga utgifter för redskap m. m. måste bestridas. Det är uppenbart, att de små inkomster, som det här är fråga om, icke förslå ens till det nödvändigaste för att sammanhålla hem med många gånger stora familjer, ännu mindre att få pengarna att räcka till avbetalning av skulder.

Det synes oss därför angeläget att åtgärder vidtagas för att i förevarande avseende bereda fiskarna möjlighet till stöd och hjälp.

Det framgår visserligen av de officiella uppgifterna, som om det hittills icke skulle varit någon svårighet för fiskarna att göra föreskrivna ränte- och amorteringsbetalningar till fonden, men redan nu ha många låntagare skrivit på växlar och tagit kortfristiga lån för att kunna fullgöra sina förbindelser till fiskerilånefonden. Därtill har fiskarna i stor utsträckning gått i borgen för varandra, vilket har till följd, att om endast en, eller några få, låntagare skulle anlita borgen för fullgörande av förbindelserna till förut-

berörda fond detta med all sannolikhet skulle medföra en sådan överansträngning av de ekonomiska möjligheterna, att djupgående ekonomisk förödelse inom stora grupper bland fiskarfolket näppeligen skulle kunna undgås och därvid såväl låneförmedlare som statsverket säkerligen nödgas ikläda sig avsevärda förluster.

Olika sätt för stöd till fiskarna i ovan nämnda avseende kunna härvid tänkas. Det torde sålunda böra prövas huruvida icke låntagare kunde medgivas uppskov med fullgörande av ränte- och amorteringsbetalningen och låneförmedlarna beredas motsvarande uppskov med fullgörandet av deras betalningsskyldighet gentemot statsverket och att amorteringstiden förlängdes, så att icke den årliga summa av amortering jämte ränta bleve större per år än som ursprungligen beräknats. Denna utväg är dock måhända icke så lätt framkomlig på grund av de hinder av till övervägande del formell natur, som, med särskild hänsyn till de personliga borgensförbindelserna, kunna tänkas framkomma vid förlängning av amorteringstiden.

En annan, kanske framkomligare väg, är om ett tillräckligt stort belopp ställes till låneförmedlarnas förfogande för att därmed av dem till statsverket redovisa sådana ränte- och amorteringsmedel, som av låntagare inom föreskriven tid icke kunnat betalas, samt att för låntagare sålunda tillgodoskrivet belopp finge av låntagare gäldas inom viss föreskriven tid efter det lånet från fonden tillfullo betalats.

Då det lärer beräknas, att 600 000 kronor under år 1934 skola inflyta i form av amorteringar och över hälften av låntagarna sannolikt, på grund av ovan antydda omständigheter, äro urståndsatta att för innevarande år fullgöra sina förbindelser till fiskerilånefonden, synes oss ett belopp av 400 000 kronor vara behöfligt för berörda ändamål.

Det synes oss slutligen vara lämpligt att Kungl. Maj:t utformar de grunder efter vilka uppskov med fullgörande av ränte- och amorteringsbetalningar till fiskerilånefonden må medgivas låntagare, eller särskilt anslag för fullgörande av dylika betalningar till sagda fond må låntagare beviljas.

Med stöd av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen måtte besluta att medgiva behövande låntagare uppskov med fullgörande av ränte- och amorteringsbetalningen till fiskerilånefonden samt medgiva att låneförmedlare erhålla motsvarande uppskov med fullgörande av betalningsskyldighet gent emot statsverket,

att medgiva sådan förlängning av amorteringstiden, att den årliga summan av ränta och amortering icke blir för låntagaren större än som vid lånets tagande ursprungligen beräknats,

eller också bevilja 400 000 kronor att efter behov ställas till låneförmedlarnas förfogande för fullgörande till statsver-

ket av sådana ränte- och amorteringsbetalningar, som av låntagare inom föreskriven tid icke kunnat gäldats, samt medgiva sådana villkor för återbetalning av för låntagare anvisat belopp, att den sammanlagda kostnaden för ränta och amortering per år räknat icke blir högre för låntagaren än som vid lånets tagande ursprungligen beräknats,

samt att hemställa till Kungl. Maj:t att utfärda de närmare föreskrifter, som i förevarande fall kunna anses lämpliga.

Stockholm den 23 januari 1934.

P. Granath.

Carl Eriksson.
